

Παναγιώτης Ζερβός (1878-1952)

Ο Π. Ζερβός, από τους μεγαλύτερους μαθηματικούς των αρχών του 20^{ου} αιώνα στην Ελλάδα, γεννήθηκε στα Ζερβάτα της Κεφαλλονιάς το 1878 και πέθανε στην Αθήνα το 1952. Υπήρξε τακτικός καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και ακαδημαϊκός. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και εργάστηκε σαν δάσκαλος στο Ληξούρι, στον Πειραιά και στην Αθήνα. Συνέχισε τις σπουδές του στο Παρίσι (1903-1905), συγκεκριμένα στην Σορβόνη και στο College de France, όπου παρακολούθησε μαθήματα διασήμεων μαθηματικών της εποχής του. Το 1906 εκλέγεται υφηγητής των μαθηματικών στην Αθήνα και το 1917 τακτικός καθηγητής, μέχρι το 1949.

Ασχολήθηκε με τη διοργάνωση διαβαλκανικών μαθηματικών συνεδρίων, και ήταν πρόεδρος του πρώτου συνεδρίου που έγινε στην Αθήνα το 1933, ενώ στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του αντιπροσώπευσε την Ελλάδα σε πολλά αντίστοιχα διεθνή συνέδρια. Ασχολήθηκε επίσης με θέματα της φιλοσοφίας των επιστημών και υπήρξε ο ιδρυτής και πρόεδρος της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας. Το 1936 εισέρχεται στην Ακαδημία Αθηνών ως πρόεδρος μέλος, το 1946 ως τακτικό, στην έδρα των μαθηματικών επιστημών.

Ακολουθεί άρθρο του Σ. Π. Ζερβού, υιού του Παναγιώτη Ζερβού, ομοτίμου καθηγητή του Μαθηματικού Τμήματος, στο δεκαπενθήμερο περιοδικό «Το Καποδιστριακό», έκδοση του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο: **<απόψεις>** - Από την ιστορία του Μαθηματικού Τμήματος(1-06-2002).

Τα εγκαίνια του κτηρίου Μαθηματικών θυμίζουν ότι η Πανεπιστημιούπολη υπήρξε, πρώτιστα, έργο Πρύτανη μαθηματικού, του ακαδημαϊκού Κωνσταντίνου Παπαϊωάννου (1899-1979). (Καίρια ήταν και η συμβολή του στην απόκτηση του αντιδραστήρα του «Δημόκριτου», το 1955). Στην πρυτανεία του το 1965(που, μεταθανάτια, το «Βήμα» αποκάλεσε χρυσή) κινήθηκε με το δημιουργικό, μεθοδικό και διαυγές πνεύμα με το οποίο έγραψε την τρίτομη «Μηχανική»και την «Θερμοδυναμική» του, έργα κλασικά. Την χρονικά πρώτη μαθηματική παράδοσή μας ευρωπαϊκού επιπέδου, από την οποία προήλθε, θεμελίωσαν οι Νικόλαος Νικολαΐδης (1826-1889), Ιωάννης Χατζιδάκης (1844-1921), Κυπάρισσος Στέφανος (1857-1917), Νικόλαος Ι. Χατζιδάκης (1872-1942), Γεώργιος Ρεμούνδος (1878-1928), **Παναγιώτης Ζερβός** (1878-1952). Ενδεικτικά επιπέδου έρευνας: Ο διάσημος γεωμέτρης Μπλάσκε αποκαλεί τους Νικολαΐδη και Στέφανο εξαιρετες ιδιοφυΐες. Το περιώνυμο θεώρημα Κινηματικής του Νικολαΐδη γενίκευσε, το 1932, ο Παπαϊωάννου.

Σε σημερινά διεθνή βιβλία Διαφορικής Γεωμετρίας αναφέρονται οι «μετασχηματισμοί Ι. Χατζιδάκη». Ο μέγιστος διαφορογεωμέτρης Ελί Καρτάν αρχίζει έτσι την περιώνυμη εργασία του, του 1914: «Σε μια πρόσφατη ανακοίνωση ο κ. **Ζερβός** γενικεύει ένα θεώρημα του Χίλμπερτ». Η προπολεμικά περιώνυμη γαλλική σειρά μονογραφιών «Μεμοριάλ» περιλαμβάνει, στην Ανάλυση, μονογραφίες των **Π. Ζερβού** και Ρεμούνδου. Επιγραμματικά αναφέρουμε: Ν. Χατζιδάκης: «Κινητική θεωρία επιφανειών». Ρεμούνδος: «Αλγεβροειδείς συναρτήσεις». **Π. Ζερβός**: «Μερικές διαφορικές εξισώσεις - Ομάδες Λι» (κεντρικό θέμα το 2002). Συγγράμματα: η «Ευκλείδειος Γεωμετρία» του μαθηματικού και φιλολόγου Βασιλείου Λάκωνος (1830-1900), ο «Ολοκληρωτικός Λογισμός» του Ι. Χατζιδάκη, καθώς και τα συγγράμματα του γιού του, οι «Διαφορικές Εξισώσεις» του Ρεμούνδου, όλα ακόμη και σήμερα χαρακτηρίζονται πολύτιμα. Ο σημερινός Απειροστικός Λογισμός θα έλθει το 1926 με το ομώνυμο βιβλίο του **Π. Ζερβού** - η επανάσταση της Θεωρίας των Συνόλων. Θαυμαστής του ο μελετητής του και αργότερα κορυφαίος Έλληνας μαθηματικός της γενιάς του Χρήστος Παπακυριακόπουλος (1913-1976), που εργάστηκε αρχικά στο Ε.Μ.Π., με καθηγητή του τον αγαπημένο παλιό βοηθό του διάσημου Καραθεοδωρή, τον Νικόλαο Κρητικό.

Πρωτοβουλίες αξιοσημείωτες των **Π. Ζερβού** και Ν. Ι. Χατζιδάκη: ίδρυση Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας (1932), Α' Διαβαλκανικό Μαθηματικό Συνέδριο (1934), το περιοδικό της Διαβαλκανικής Μαθηματικής Ενώσεως το διευθύνει ο **Π. Ζερβός** (1936-1941). Την Ένωση επανασυστήνει, το 1965, ο Παπαϊωάννου, της οποίας και υπήρξε πρώτος πρόεδρος, το 1966.